

Kopieringsunderlag 1: Beskrivning av delprov B

I delprov B ska du läsa texter och lösa uppgifter till dem. Du kommer att få ett häfte med texter och ett häfte med uppgifter. Till varje text finns flera uppgifter att lösa. Varje uppgift ger 1 poäng. Provet innehåller olika uppgiftstyper:

Ringa in ett alternativ

På flervalsuppgifter ringar du in rätt svar. I rutan nedan ser du ett exempel på en flervalsuppgift.

Text: De andras kalas

Varför vill inte Rosauras mamma att Rosaura ska gå på kalaset?

A. Mamman är besviken på Rosaura eftersom hon bråkar.

B. Mamman vill skydda Rosaura från att bli besviken.

C. Mamman är arg på Rosaura eftersom hon är så lättlurad.

D. Mamman vill inte att Rosaura och Luciana ska träffas.

← Du kan alltid se vilken text uppgiften hör till.

← Fråga.

← Svartalernativ. Du ska aldrig ringa in mer än ett alternativ.

Skriv svaret på uppgiften

När du själv ska skriva svaret på uppgiften räcker det ibland med enstaka ord, men du kan också behöva formulera längre svar. I rutan nedan ser du ett exempel på en uppgift där du själv ska skriva svaret.

Varför är det osannolikt att svimma när man håller tal, enligt artikelförfattaren?

← Läs uppgiften noga innan du svarar. Kontrollera att ditt svar stämmer överens med det uppgiften efterfrågar.

← Antalet rader visar ungefär hur långt du ska skriva.

Några råd inför delprov B

- Läs en text i taget och lös uppgifterna till den. Fortsätt sedan med nästa text på samma sätt.
- Tänk på att uttrycka dig tydligt och förklara vad du menar.
- Formulera ditt svar med egna ord och undvik att skriva av långa textavsnitt, om inte uppgiften efterfrågar citat ur texten. Okommenterade citat fungerar sällan som svar på det uppgiften efterfrågar.
- Tänk på att provtiden är begränsad. Lägg inte för mycket tid på en enskild uppgift. Gå hellre tillbaka till den i slutet om du har tid över.
- Använd ordlista eller ordbok om du behöver slå upp något ord för att kunna lösa uppgiften.

Kopieringsunderlag 2: Beskrivning av delprov C

I delprov C ska du skriva en egen text. Du kommer att få välja mellan tre olika skrivuppgifter.

Exempel på skrivuppgift

I rutan nedan ser du hur instruktionen till en skrivuppgift kan se ut.

Idrott – mer än bara sport

Sport kan framkalla starka känslor bland både utövare och idrottsintresserade. I krönikan ”Kom ihåg ljudet, ta med känslorna” (Aftonbladet 2012-11-23) beskriver Erik Niva den sammanhållning fotbollssupportrar kan känna när de hyllar sitt lag och sjunger tillsammans på läktaren. Vilken betydelse har gemenskapen inom idrottsvärlden?

På en webbplats om samhällsfrågor diskuteras hur gemenskapen inom idrotten påverkar individen och samhället. Skriv ett inlägg som kan publiceras på webbplatsen där du för fram dina tankar i frågan. Syftet är att väcka allmänhetens intresse och att ge läsarna perspektiv på ämnet.

Diskutera betydelsen av gemenskapen inom idrottsvärlden. **Diskutera även** vilka konsekvenser gemenskapen kan ge. **Presentera** något från Nivas krönika som är relevant i sammanhanget. Tänk på att dina läsare inte har läst krönikan.

Rubrik: **Idrott – mer än bara sport**

Skriv 300–700 ord.

Skrivuppgiftens första stycke är en inspirationsdel där du får veta något om ämnet och den text som uppgiften anknyter till.

I det andra stycket får du veta vilken skrivsituation du ska tänka dig att du är i. Du får också veta mer om vilka perspektiv på ämnet som du kan ta upp.

Det tredje stycket är själva instruktionen och därmed den viktigaste delen av skrivuppgiften. De **fetade** orden beskriver det som du **måste** göra. Andra fetade ord kan vara **förklara**, **beskriv**, **resonera** eller **ta ställning** och **argumentera**.

Du ska använda den rubrik som anges i uppgiften.

Att tänka på inför delprov C

Du kommer alltså att få välja mellan tre olika skrivuppgifter. Det finns några saker du behöver tänka på när du skriver, oavsett uppgift:

- Följ instruktionen, det vill säga gör det som de fetade orden uppmanar till.
- Se till att din text passar den angivna kommunikationssituationen. Skriv med tanke på de mottagare som anges i skrivuppgiften. En läsare som inte har läst texthäftet och uppgiften ska ändå kunna förstå din text.
- Bygg din text på mer än dina egna idéer. Använd den källa som anges i uppgiften.
- Ange alltid den källa du använder.

Kopieringsunderlag 3a: Bedömningsmatris delprov C – svenska 1

Den lärare som bedömer din text får en matris att använda. Matrisen är en sorts tabell som beskriver vad som krävs för de olika nivåerna. Varje del i matrisen bedöms utifrån hur texten fungerar i den angivna kommunikationssituationen. Den text som uppfyller kravet för en högre nivå i matrisen förutsätts också ha uppfyllt kravet för motsvarande lägre nivå.

Aspekter	E	C	A
Innehåll	<p>Inlägget innehåller ett i huvudsak självbärande resonemang i vilket något från källtexten presenteras.</p> <p>I sin text skiljer eleven på egna och andras tankar, och källhänvisning finns om än inte helt fullständig.</p>	<p>Inlägget innehåller ett självbärande och utvecklat resonemang i vilket något relevant från källtexten återges på ett i huvudsak rättvisande sätt.</p> <p>Källhänvisningen är infogad i texten.</p>	<p>Inlägget innehåller ett nyanserat resonemang som ger självständiga och relevanta perspektiv på ämnet eller i förhållande till källtexten.</p> <p>Det som presenteras från källtexten är rättvisande återgivet och relevansen framgår tydligt.</p>
Disposition	<p>Texten är sammanhängande och uppvisar enkel textbindning.</p>	<p>Texten är tydligt disponerad genom att den utmärks av i huvudsak logisk organisation av stoffet och funktionell textbindning. Dessutom ska styckeindelningen till övervägande del vara rimlig och inramningen fungerande.</p>	<p>Texten är väldisponerad genom att den utmärks av logisk organisation av stoffet, balans mellan olika delar, korrekt styckemarkering och välfungerande inramning.</p>
Språk	<p>Språket är enkelt, men i huvudsak anpassat till skriftspråkets normer för språkriktighet.</p> <p>Stilen är delvis anpassad till kommunikationssituationen.</p>	<p>Språket är varierat och delvis välformulerat samt anpassat till skriftspråkets normer, även om vissa avvikelser kan förekomma.</p> <p>Stilen är anpassad till kommunikationssituationen.</p>	<p>Språket är säkert och välformulerat, även om någon mindre lyckad formulering eller normavvikelse kan förekomma.</p> <p>Stilen är väl anpassad till kommunikationssituationen.</p>

Kopieringsunderlag 3b: Bedömningsmatris delprov C – svenska som andraspråk 1

Den lärare som bedömer din text får en matris att använda. Matrisen är en sorts tabell som beskriver vad som krävs för de olika nivåerna. Varje del i matrisen bedöms utifrån hur texten fungerar i den angivna kommunikationssituationen. Den text som uppfyller kravet för en högre nivå i matrisen förutsätts också ha uppfyllt kravet för motsvarande lägre nivå.

Aspekter	E	C	A
Innehåll	<p>Inlägget innehåller ett i huvudsak självbärande resonemang i vilket något från källtexten presenteras.</p> <p>I sin text skiljer eleven på egna och andras tankar, och källhänvisning finns om än inte helt fullständig.</p>	<p>Inlägget innehåller ett självbärande och utvecklat resonemang i vilket något relevant från källtexten återges på ett i huvudsak rättvisande sätt.</p> <p>Källhänvisningen är infogad i texten.</p>	<p>Inlägget innehåller ett nyanserat resonemang som ger självständiga och relevanta perspektiv på ämnet eller i förhållande till källtexten.</p> <p>Det som presenteras från källtexten är rättvisande återgivet och relevansen framgår tydligt.</p>
Disposition	<p>Texten är sammanhängande och uppvisar enkel textbindning.</p>	<p>Texten är tydligt disponerad genom att den utmärks av i huvudsak logisk organisation av stoffet och funktionell textbindning. Dessutom ska styckeindelningen till övervägande del vara rimlig och inramningen i huvudsak fungerande.</p>	<p>Texten är väldisponerad genom att den utmärks av logisk organisation av stoffet, balans mellan olika delar, korrekt styckemarkering och fungerande inramning.</p>
Språk	<p>Språket är begripligt, dvs. innehållet kan förstås utan alltför stor ansträngning, och det är i huvudsak anpassat till skriftspråkets normer för språkriktighet.</p> <p>Stilen är i någon mån anpassad till kommunikationssituationen.</p>	<p>Språket är tydligt och har viss variation. Kommunikationen fungerar överlag väl, dvs. språkliga normavvikelser får förekomma förutsatt att förståelsen inte hindras.</p> <p>Stilen är delvis anpassad till kommunikationssituationen.</p>	<p>Språket är varierat och kommunikationen fungerar väl, även om språket inte behöver vara genomgående normenligt.</p> <p>Stilen är anpassad till kommunikationssituationen.</p>

Kopieringsunderlag 4: Exempel på elevlösning

Vilka förtjänster och brister tycker du att den här elevlösningen har? Tänk på följande när du bedömer den:

- **Kommunikationssituation.** Fungerar texten i den situation som anges i instruktionen? Kan den förstås av någon som varken läst instruktionen eller källtexten?
- **Innehåll.** Hur väl har eleven följt de uppmaningar som anges i de fetade orden? Är källhänvisningen infogad i texten? Är källan spårbar? Kan eleven skilja på egna och andras tankar?
- **Disposition.** Är texten sammanhängande och balanserad? Är dispositionen tydlig? Är styckeindelningen rimlig? Är styckena korrekt markerade?
- **Språk.** Hur pass korrekt och begripligt är språket? Är texten välformulerad?

Detta kopieringsunderlag finns även inläst som ljudfil på www.natprov.nordiska.uu.se/kurs1

Texten är skriven av en elev som läser svenska 1:

Idrott – mer än bara sport

Finns det någonting som skapar en starkare gemenskap hos människor än glädjen i att vinna och sorgen av att förlora tillsammans? I vårt samhälle har de flesta människorna provat på att utöva en idrott och i princip alla skulle förmodligen hålla med om påståendet att idrott är långt mycket mer än bara en sport. Idrotten skapar en gemenskap, ökar människors sociala utveckling och blir för många till en livsstil.

I april, när solen skiner och gräsplanerna runt om i landet fylls av skrattande barn som springer runt och sparkar på en boll, är det inte svårt att förstå varför många väljer att själva utöva eller låta sina barn vara med och sporta. Många barn och ungdomar har svårt att få vänner och att känna samhörighet och gemenskap med andra människor är inte alltid lätt. Idrotten är en naturlig mötesplats där människor med ett gemensamt intresse får träffas och umgås med varandra. Erik Niva skriver i sin artikel ”Kom ihåg ljudet, ta med känslorna” i Aftonbladet 2012-11-23 att han hoppas att fotbollen, trots vårt allt mer individualiserade samhälle, förblir ”en kollektiv upplevelse, att man fortsätter att stå tillsammans på läktaren snarare än att sitta själv i sin stol”. Med tanke på att människor idag spenderar mer tid framför diverse skärmar än tillsammans med verkliga människor så verkar det vara en god förhoppning om framtiden. Inom lagen i idrotter så som innebandy, fotboll, hockey etc. uppstår en naturlig gemenskap och samhörighet. Idrotter utövas alltså inte enbart för sportens skull utan den sociala biten är även en viktig faktor inom sportvärlden.

När du utövar en idrott så arbetar du tillsammans med dina lagkamrater och tränare mot ett gemensamt mål. Den sociala utvecklingen som sker under den tid du är engagerad inom idrotten är enorm. Man utvecklar förmågan att på olika sätt samarbeta och fungera i grupp. Du får även lära dig att lyssna och ta till dig kritik för att få en bättre personlig utveckling. Idrotten kan också ge dig chansen att få testa på ledarskap i olika former som till exempel tränare, ledare och domare. Idrotten utvecklar på olika sätt individens olika sociala förmågor.

”Vissa går kanske dit för att fly från vardagstillvaron, medan de allra flesta går dit som en självklar och beständig del av livet”, Niva menar här att idrotten är en naturlig del av vår tillvaro. Många ser det som ett självklart nöjde både att utöva och att stå på läktaren. Idrotten blir till ett sätt att leva och hela familjers scheman anpassas runt dansuppvisningar, Champions League finaler och bandyträningar. Motion är en essentiell del av vårt vardagliga liv och det finns någonting för alla åldrar, allt från babysim till korpen innebandy. Idrotten är ett nöje som aldrig dör ut.

Om livet vore en saga så skulle idrotten vara den goda fen som ger oss lärdomar för livet, hopp för framtiden, gemenskap och dessutom en sunt och vackert utseende. När Niva beskriver känslan av AIK's sista match på Råsunda känns det nästan som en sammanfattning idrotten generellt ”Så sjöng läktaren en allra sista gång, och det dånet trängde djupt in i själva idrottssjälen. Kom ihåg ljudet och ta med känslorna in i framtiden. Råsunda var aldrig bara en arena. Fotboll får aldrig reduceras till bara en sport”. Idrotten är en fest som vara hela livet där känslorna är starka och vild glädje går hand i hand med förkrossande sorg och spänningen är olidlig vare sig det handlar om ”el classicó” på Camp nou eller GUSK/ Vaksala på Yrsas sportfälts fem-manna planer.

Kopieringsunderlag 5: Diskussion och analys av elevlösning (svenska 1)

Detta kopieringsunderlag finns även inläst som ljudfil på www.natprov.nordiska.uu.se/kurs1

Hur bedöms elevens text?

Innehåll

Inlägget innehåller ett nyanserat resonemang som ger självständiga och relevanta perspektiv på betydelsen av gemenskapen inom idrottsvärlden. Eleven diskuterar gemenskapen som uppstår när människor utövar idrott eller enbart är åskådare och menar att idrott även bidrar till människors sociala utveckling. Styrkan i texten ligger i att eleven nyanserat beskriver flera positiva konsekvenser som gemenskapen inom idrottsvärlden kan ge, såsom olika personliga utvecklingsmöjligheter. Enligt eleven får idrottsutövare träning i ledarskap, till exempel genom uppdrag som tränare, lagledare eller domare. På det samhälleliga planet framgår att idrottens gemenskap och fokus på samarbete fungerar som en motpol till det individualiserade samhället.

Nivas krönika presenteras tydligt, och välvalda referat och citat stödjer elevens diskussion om idrottens betydelse som en kollektiv upplevelse för människor. Nivas krönika används även som en del i resonemanget om idrott som nöje och livsstil samt som ett utlopp för starka känslor. Nivas krönika återges rättvisande och relevansen i texten som helhet framgår genomgående. Källhänvisningen är fullständig, och hänvisning och referatmarkörer är smidigt infogade i texten.

Bedömning Innehåll: A. Eleven lyckas på ett nyanserat sätt skildra gemenskapens betydelse inom idrottsvärlden samt olika positiva konsekvenser som gemenskapen kan ge. Innehållet är väl anpassat till syftet att väcka allmänhetens intresse och att ge läsarna perspektiv på ämnet. Inlägget fungerar därmed väl i den tänkta kommunikationssituationen.

Disposition

Texten är väldisponerad genom att textens delar och underteman är logiskt ordnade. Inledningens fråga för läsaren in i texten, och avslutningen är en effektiv sammanfattning av elevens syn på idrott. Varje stycke behandlar ett undertema i texten, och styckena är korrekt markerade med blankrad. God balans i texten uppnås genom att textens olika underteman ges lämpligt utrymme. Exempel och ögonblicksbilder varvas med ett utvecklat resonemang byggt på Nivas idéer.

Textbindningen fungerar bland annat genom avancerade sammanhangssignaler som ”trots”, ”även” och ”dessutom”. Genom att texten bärs upp av en idé om idrotten som en väg till gemenskap och personlig utveckling blir lösningen tematiskt väl sammanhållen och diskussionen blir lätt att följa.

Bedömning Disposition: A. Texten är väldisponerad och har en välfungerande textbindning. Dispositionen underlättar läsarens möjlighet att överblicka och ta till sig textens innehåll, och den är därmed väl anpassad till kommunikationssituationen.

Språk

Språket i lösningen är säkert och välformulerat och stilen är väl anpassad till syftet. Ordvalen är passande i sammanhanget och illustrativa beskrivningar understryker elevens positiva syn på idrott, till exempel ”gräsplanerna runt om i landet fylls av skrattande barn som springer runt och sparkar på en boll”. Uttrycksfulla formuleringar som ”vild glädje går hand i hand med förkrossande sorg” skapar engagemang och förstärker textens budskap. Eleven använder också bildspråk, exempelvis ”Om livet vore en saga så skulle idrotten vara den goda fen”. Meningstyperna varierar med hjälp av påståenden, uppmaningar och frågor. Det finns några språkliga misstag i texten, men de är få, och texten som helhet är välskriven med ett rikt och varierat språk.

Bedömning Språk: A. Sammantaget är språket välformulerat och engagerande, och stilen är väl anpassad till syftet genom uttrycksfulla och illustrativa formuleringar.

Exempel på ifylld bedömningsmatris till elevens text:

Aspekter	E	C	A
Innehåll	Inlägget innehåller ett i huvudsak självbärande resonemang i vilket något från källtexten presenteras. I sin text skiljer eleven på egna och andras tankar, och källhänvisning finns om än inte helt fullständig. <input type="checkbox"/>	Inlägget innehåller ett självbärande och utvecklat resonemang i vilket något relevant från källtexten återges på ett i huvudsak rättvisande sätt. Källhänvisningen är infogad i texten. <input type="checkbox"/>	Inlägget innehåller ett nyanserat resonemang som ger självständiga och relevanta perspektiv på ämnet eller i förhållande till källtexten. Det som presenteras från källtexten är rättvisande återgivet och relevansen framgår tydligt. <input checked="" type="checkbox"/>
Disposition	Texten är sammanhängande och uppvisar enkel textbindning. <input type="checkbox"/>	Texten är tydligt disponerad genom att den utmärks av i huvudsak logisk organisation av stoffet och funktionell textbindning. Dessutom ska styckeindelningen till övervägande del vara rimlig och inramningen fungerande. <input type="checkbox"/>	Texten är väldisponerad genom att den utmärks av logisk organisation av stoffet, balans mellan olika delar, korrekt styckemarkering och välfungerande inramning. <input checked="" type="checkbox"/>
Språk	Språket är enkelt, men i huvudsak anpassat till skriftspråkets normer för språkriktighet. Stilen är delvis anpassad till kommunikationssituationen. <input type="checkbox"/>	Språket är varierat och delvis välformulerat samt anpassat till skriftspråkets normer, även om vissa avvikelser kan förekomma. Stilen är anpassad till kommunikationssituationen. <input type="checkbox"/>	Språket är säkert och välformulerat, även om någon mindre lyckad formulering eller normavvikelse kan förekomma. Stilen är väl anpassad till kommunikationssituationen. <input checked="" type="checkbox"/>